

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)

8. marts 2012*

»Socialpolitik — direktiv 1999/70/EF — rammeaftalen vedrørende tidsbegrænset ansættelse, der er indgået af EFS, UNICE og CEEP — § 5, stk. 1 — flere på hinanden følgende tidsbegrænsede ansættelseskontrakter — foranstaltninger til modvirkning af misbrug af sådanne kontrakter — ændring af den sidste tidsbegrænsede ansættelseskontrakt til en tidsubegrænset ansættelseskontrakt — forpligtelse til uændret videreførelse af de vigtigste bestemmelser i den senest indgåede tidsbegrænsede ansættelseskontrakt«

I sag C-251/11,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af tribunal administratif de Rennes (Frankrig) ved afgørelse af 5. maj 2011, indgået til Domstolen den 23. maj 2011, i sagen:

Martial Huet

mod

Université de Bretagne occidentale,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, U. Lohmus, og dommerne A. Ó Caoimh (refererende dommer) og A. Arabadjiev,

generaladvokat: J. Kokott

justitssekretær: A. Calot Escobar,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Martial Huet ved avocats M. Faguer og V. Lahalle
- den franske regering ved G. de Bergues og J. Rossi, som befuldmægtigede
- den polske regering ved M. Szpunar, som befuldmægtiget
- Europa-Kommissionen ved M. Van Hoof og M. van Beek, som befuldmægtigede,

* Processprog: fransk.

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af rammeaftalen vedrørende tidsbegrænset ansættelse, indgået den 18. marts 1999 (herefter »rammeaftalen«), der er knyttet som bilag til Rådets direktiv 1999/70/EF af 28. juni 1999 om rammeaftalen vedrørende tidsbegrænset ansættelse, der er indgået af EFS, UNICE og CEEP (EFT L 175, s. 43).
- 2 Denne anmodning er blevet fremsat inden for rammerne af en tvist mellem Martial Huet og dennes arbejdsgiver, université de Bretagne occidentale (herefter »UBO«), vedrørende ordlyden af og vilkårene i den ansættelseskontrakt, som han indgik med universitetet som følge af ændringen af hans seneste tidsbegrænsede ansættelseskontrakt til en tidsbegrænset ansættelseskontrakt.

Retsforskrifter

EU-retlige forskrifter

- 3 Det fremgår af 14. betragtning til direktiv 1999/70, at de underskrivende parter har ønsket at indgå en rammeaftale om tidsbegrænset ansættelse og har opregnet de generelle principper og minimumskravene for tidsbegrænsede ansættelseskontrakter og ansættelsesforhold.
- 4 Ifølge artikel 1 i direktiv 1999/70 har direktivet til formål »at iværksætte den i bilaget indeholdte rammeaftale [...], som blev indgået [...] mellem de generelle tværfaglige organisationer (EFS, UNICE og CEEP).«
- 5 Andet og tredje afsnit i præamblen til rammeaftalen har følgende ordlyd:

»Parterne bag denne aftale erkender, at ansættelseskontrakter af tidsbegrænset varighed er – og fortsat vil være – den ansættelsesform, der sædvanligvis anvendes mellem arbejdsgivere og arbejdstagere. De erkender ligeledes, at tidsbegrænsede ansættelseskontrakter i visse tilfælde opfylder såvel arbejdsgivernes som arbejdstagernes behov.

I denne aftale fastsættes de generelle principper og minimumskrav, der skal gælde for tidsbegrænset ansættelse, idet parterne erkender, at det ved den nærmere gennemførelse heraf er påkrævet at tage hensyn til de særlige nationale, sektorbestemte eller årstidsbetingede realiteter. Aftalen viser, at arbejdsmarkedets parter er indstillet på at fastsætte en generel ramme, som skal sikre ligebehandling for personer med tidsbegrænset ansættelse, ved at de beskyttes mod forskelsbehandling, og som skal sikre, at tidsbegrænsede ansættelseskontrakter grundlæggende anvendes på en, for både arbejdsgivere og arbejdstagere, acceptabel måde.«

- 6 Punkt 6-8 og 10 i de generelle betragtninger til rammeaftalen har følgende ordlyd:
 - »6. Tidsbegrænsede ansættelseskontrakter, der er den sædvanlige ansættelsesform, bidrager til at sikre livskvaliteten for de berørte arbejdstagere og at fremme produktiviteten.
 7. En anvendelse af tidsbegrænsede ansættelseskontrakter, begrundet i objektive forhold, er en måde, hvorpå man kan forhindre misbrug.

8. Tidsbegrænsede ansættelseskontrakter er i visse sektorer, inden for visse erhverv og ved visse former for aktiviteter en beskæftigelsesform, der passer både arbejdsgivere og arbejdstagere.

[...]

10. Denne aftale overlader det til medlemsstaterne og til arbejdsmarkedets parter at tage stilling til, hvorledes gennemførelsen af disse generelle principper, minimumsforskrifter og bestemmelser sikres, således at der kan tages hensyn til forholdene i den enkelte medlemsstat og de særlige omstændigheder, der gør sig gældende inden for bestemte sektorer og erhverv, herunder sæsonbetonede aktiviteter.«

7 Ifølge rammeaftalens § 1 er formålet hermed:

- »a) at forbedre kvaliteten ved tidsbegrænset ansættelse gennem anvendelsen af princippet om ikke-diskrimination
- b) at fastsætte rammer, der skal forhindre misbrug hidrørende fra flere på hinanden følgende tidsbegrænsede ansættelseskontrakter eller ansættelsesforhold«.

8 Rammeaftalens § 2, stk. 1, er affattet således:

»Denne aftale finder anvendelse på alle med tidsbegrænset ansættelse, som har en ansættelseskontrakt eller indgår i et ansættelsesforhold, som defineret ved lov, kollektiv aftale eller gældende praksis i den enkelte medlemsstat.«

9 Rammeaftalens § 4, stk. 1, bestemmer:

»Ansættelsesvilkårene for personer med tidsbegrænset ansættelse må ikke være mindre gunstige end dem, der gælder for sammenlignelige fastansatte, hvis dette udelukkende er begrundet i kontraktens tidsbegrænsede varighed, og forskelsbehandlingen ikke er begrundet i objektive forhold.«

10 I rammeaftalens § 5, der har overskriften »Bestemmelser om misbrug«, er følgende fastsat:

»1. For at forhindre misbrug hidrørende fra anvendelsen af flere på hinanden følgende tidsbegrænsede ansættelseskontrakter eller ansættelsesforhold fastsættes, medmindre der allerede findes tilsvarende retsregler, bestemmelser af medlemsstaterne – efter høring af arbejdsmarkedets parter i henhold til national lovgivning, kollektive aftaler eller praksis – og/eller af arbejdsmarkedets parter, hvorved der tages hensyn til behovene inden for bestemte sektorer og/eller blandt bestemte kategorier af arbejdstagere, og som regulerer et eller flere af følgende forhold:

- a) objektive omstændigheder, der kan begrunde en fornyelse af sådanne kontrakter eller ansættelsesforhold
- b) den maksimale samlede varighed af flere på hinanden følgende tidsbegrænsede ansættelseskontrakter eller arbejdsforhold
- c) antallet af gange, sådanne kontrakter eller ansættelsesforhold kan fornyes.

2. Medlemsstaterne – efter høring af arbejdsmarkedets parter – og/eller arbejdsmarkedets parter fastsætter, hvor det er hensigtsmæssigt, under hvilke betingelser tidsbegrænsede ansættelseskontrakter og ansættelsesforhold er at anse som:

- a) »flere på hinanden følgende«

b) tidsubegrænsede kontrakter eller ansættelsesforhold.«

11 Rammeaftalens § 8, stk. 3, har følgende ordlyd:

»Gennemførelsen af bestemmelserne i denne aftale udgør ikke en gyldig begrundelse for at sænke det generelle niveau for beskyttelse af arbejdstagerne på det område, der omfattes af denne aftale.«

Nationale bestemmelser

12 Artikel 13, stk. 1, i lov 2005-843 af 26. juli 2005 om forskellige foranstaltninger til gennemførelse af fællesskabsretten inden for den offentlige sektor bestemmer:

»Når en fastansat person er ansat på datoen for kundgørelsen af denne lov eller har tjenestefrihed på denne dato ifølge bestemmelserne i det i artikel 7 i lov 84-16 af 11. januar 1984, om en vedtægt for statens ansatte, nævnte dekret, er fornyelsen af hans kontrakt undergivet betingelserne i samme lovs artikel 4, stk. 4- 6. Når den ansatte har været ansat mindst seks år uden afbrydelse på datoen for kundgørelsen af denne lov, kan hans kontrakt i forbindelse med udløb kun forlænges ved en udtrykkelig beslutning og med en tidsubegrænset varighed [...]«

13 Artikel 4 i lov 84-16 bestemmer:

»Som en undtagelse til det i den almindelige vedtægts afsnit I, artikel 3, udtrykte princip kan kontraktansatte ansættes i følgende tilfælde:

1. Når ingen tjenestemand kan varetage de tilsvarende arbejdsopgaver.
2. For stillinger i kategori A og hvad angår statens repræsentation i udlandet andre kategorier når arbejdets art eller tjenestens behov begrundet det.

Personer ansat på denne måde ansættes ved tidsbegrænsede kontrakter med en maksimal varighed af tre år. Disse kontrakter kan fornyes ved udtrykkelig forlængelse. Varigheden af flere på hinanden følgende kontrakter kan ikke overstige seks år.

Hvis disse kontrakter ved udløbet af den i foregående stykke nævnte maksimale periode på seks år forlænges, kan det kun ske ved en udtrykkelig beslutning og med en tidsubegrænset varighed [...]«

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

14 Sagsøgeren i hovedsagen har beklædt en stilling som forsker ved UBO i seks på hinanden følgende år. Han blev ansat på grundlag af flere på hinanden følgende tidsbegrænsede ansættelseskontrakter, der blev fornyet uden afbrydelser fra den 1. marts 2002 til den 15. marts 2008, og som alle henviste til hans beskæftigelse som forsker.

15 I henhold til artikel 13 i lov 2005-843 og efter anmodning fra sagsøgeren i hovedsagen tilbød UBO ham efter udløbet af den seneste tidsbegrænsede ansættelseskontrakt en tidsubegrænset ansættelseskontrakt. I den kontrakt, der blev underskrevet den 26. marts 2008, var det fastsat, dels at sagsøgeren i hovedsagen beklædte en stilling som projektingeniør, dvs. en anden stilling end stillingen som forsker, dels at hans løn ville være mindre end den, som han tidligere oppebar på grundlag af de tidsbegrænsede ansættelseskontrakter.

- 16 Sagsøgeren i hovedsagen har anført, at selv om der i hans tidsubegrænsede ansættelseskontrakt henvises til anden beskæftigelse end den, som han udførte tidligere, er han i praksis fortsat beskæftiget med de samme opgaver.
- 17 Den 26. maj 2008 tilsendte sagsøgeren i hovedsagen UBO en anmodning om ændring af hans tidsubegrænsede ansættelseskontrakt med den begrundelse, at den var udtryk for en degradering af hans beskæftigelse og medførte en lønnedgang.
- 18 Denne anmodning var genstand for et stiltiende afslag fra UBO.
- 19 Sagsøgeren i hovedsagen anlagde derefter sag ved tribunal administratif de Rennes vedrørende magtmisbrug med henblik på at opnå dels annullation af det stiltiende afslag på hans anmodning om ændring af hans tidsubegrænsede ansættelseskontrakt, dels om ændring af denne kontrakt for så vidt angår lønniveauet og karakteren af arbejdsopgaverne.
- 20 Efter sagsøgeren i hovedsagens opfattelse indebærer artikel 13 i lov 2005-843 nødvendigvis, at de vigtigste bestemmelser i den senest indgåede tidsbegrænsede ansættelseskontrakt uændret videreføres, når den pågældende kontrakt forlænges i en tidsbegrænset periode.
- 21 Under disse omstændigheder har tribunal administratif de Rennes besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Indebærer pligten til i det tilfælde, hvor staten beslutter at forny ansættelsen af en person, der forinden har været ansat i en periode på seks år ifølge tidsbegrænsede kontrakter, at anvende en tidsbegrænset kontrakt i henhold til artikel 13 i lov af 26. juli 2005 nødvendigvis – henset til formålene med [direktiv 1999/70] – en uændret videreførelse i den nye kontrakt af de vigtigste bestemmelser i den senest indgåede kontrakt, navnlig bestemmelserne om stillingens benævnelse og vederlaget?«

Om formaliteten

- 22 Sagsøgeren i hovedsagen har gjort gældende, at det præjudicielle spørgsmål ikke burde have været forelagt for Domstolen, da ingen af parterne har påberåbt sig en tilsidesættelse af direktiv 1999/70 eller af nogen anden EU-retlig regel for den forelæggende ret.
- 23 I denne forbindelse bemærkes, at den omstændighed, at parterne i hovedsagen ikke for den forelæggende ret har anført, at sagen rejser et EU-retligt spørgsmål, ikke er til hinder for, at retten forelægger en anmodning for Domstolen. Artikel 267, stk. 2 og 3, TEUF, hvorefter Domstolen har kompetence til at afgøre præjudicielle spørgsmål, »såfremt et sådant spørgsmål rejses ved en ret i en af medlemsstaterne«, indebærer ikke, at Domstolen kun kan behandle de sager, i hvilke en af hovedsagens parter har rejst spørgsmålet om fællesskabsrettens fortolkning eller gyldighed; Domstolen kan også behandle de sager, hvori et sådant spørgsmål rejses ex officio af den nationale ret, når denne skønner, at en afgørelse af dette spørgsmål »er nødvendig, før den afsiger sin dom« (dom af 16.6.1981, sag 126/80, Salonia, Sml. s. 1563, præmis 7).
- 24 Artikel 267 TEUF giver de nationale retter adgang til og pålægger dem i givet fald pligt til at foretage en præjudiciel forelæggelse, når de enten af egen drift eller efter anmodning fra parterne konstaterer, at realiteten i sagen rummer et af de punkter, der er omhandlet i stk. 1. De nationale retter har en meget vid adgang til at indbringe spørgsmål for Domstolen, hvis de skønner, at en for dem verserende sag frembyder problemer vedrørende fortolkningen eller gyldigheden af EU-retlige bestemmelser, som de nødvendigvis må træffe afgørelse om (dom af 16.1.1974, sag 166/73, Rheinmühlen-Düsseldorf, Sml. s. 33, præmis 3, og af 10.7.1997, sag C-261/95, Palmisani, Sml. I, s. 4025, præmis 20).

- 25 I det foreliggende tilfælde må det blot konstateres, at den forelæggende ret har fundet det nødvendigt at anmode Domstolen om fortolkningsbidrag i relation til direktiv 1999/70 og den rammeaftale, der er knyttet som bilag hertil, med henblik på at vurdere, om nationale retsfor skrifter vedrørende ændring af en tidsbegrænset ansættelseskontrakt til en tidsubegrænset ansættelseskontrakt og de betingelser, hvorunder denne ændring finder sted, er forenelige med denne rammeaftale.
- 26 Sagsøgeren i hovedsagens indsigelse mod en præjudiciel forelæggelse for Domstolen kan følgelig ikke tiltrædes, og det forelagte spørgsmål skal derfor besvares.

Om det præjudicielle spørgsmål

- 27 Det bemærkes indledningsvis, at det spørgsmål, der er forelagt i sagen, ikke angiver nogen specifik bestemmelse i direktiv 1999/70 eller i den rammeaftale, der er knyttet som bilag hertil, hvis fortolkning er nødvendig for, at den nationale ret kan træffe afgørelse i hovedsagen. Dette spørgsmål henviser udelukkende i generelle vendinger til direktiv 1999/70.
- 28 Det er i Domstolens faste praksis fastslået, at Domstolen, såfremt den har fået forelagt upræcist affattede spørgsmål, kan udlede de EU-retlige elementer, som det under hensyn til sagens genstand er nødvendigt at fortolke, af det materiale, der er fremlagt af den nationale ret, og af akterne i hovedsagen (dom af 10.2.2011, forenede sager C-436/08 og C-437/08, Haribo Lakritzen Hans Riegel og Österreichische Salinen, Sml. I, s. 305, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis).
- 29 Den forelæggende ret har i sin afgørelse henvist til rammeaftalens § 4, stk. 1, § 5 og § 8, stk. 3.
- 30 For så vidt angår rammeaftalens § 4, stk. 1, der forbyder, at personer med tidsbegrænset ansættelse behandles mindre gunstigt end sammenlignelige fastansatte, medmindre forskelsbehandlingen er begrundet i objektive forhold, bemærkes, at denne bestemmelse ikke er relevant i det foreliggende tilfælde. Som den franske regering har anført, har sagsøgeren i hovedsagen nemlig ikke gjort gældende, at han udsættes for forskelsbehandling i forhold til fastansatte hos UBO.
- 31 Henset til genstanden for tvisten i hovedsagen er forbuddet mod forringelser i rammeaftalens § 8, stk. 3, heller ikke relevant i denne sag. Som det fremgår af Domstolens praksis, skal den påberåbte forringelse for at falde ind under forbuddet i den nævnte bestemmelse nemlig dels være forbundet med rammeaftalens »gennemførelse«, dels vedrøre »det generelle niveau for beskyttelse« af arbejdstagere i tidsbegrænset ansættelse (dom af 23.4.2009, forenede sager C-378/07 - C-380/07, Angelidaki m.fl., Sml. I, s. 3071, præmis 126, og af 22.11.2005, sag C-144/04, Mangold, Sml. I, s. 9981, præmis 52).
- 32 I den foreliggende sag har sagsøgeren i hovedsagen ikke gjort gældende, at den omstændighed, at de vigtigste bestemmelser i hans senest indgåede tidsbegrænsede ansættelseskontrakt ikke blev videreført uændret i hans nye tidsubegrænsede ansættelseskontrakt, medførte en forringelse af det generelle niveau for beskyttelse af arbejdstagerne, således som det kræves efter denne bestemmelse.
- 33 Set i lyset af angivelserne i forelæggelsesafgørelsen, og henset til, at artikel 13, stk. 1, i lov 2005-843 udgør en foranstaltning til forhindring af misbrug som omhandlet i rammeaftalens § 5, må det lægges til grund, at den forelæggende ret nærmere bestemt ønsker oplyst, om denne sidstnævnte bestemmelse skal fortolkes således, at en medlemsstat, der i sine nationale retsfor skrifter har fastsat, at tidsbegrænsede ansættelseskontrakter skal ændres til en tidsubegrænset ansættelseskontrakt, når de tidsbegrænsede ansættelseskontrakter har nået en vis varighed, er forpligtet til at påbyde, at de vigtigste bestemmelser i den tidligere gældende kontrakt skal videreføres uændret i den tidsubegrænsede ansættelseskontrakt.

- 34 Som det fremgår af Domstolens praksis, har rammeaftalens § 5, stk. 1, til formål at gennemføre et af de formål, der forfølges med denne rammeaftale, nemlig at begrænse anvendelsen af flere på hinanden følgende tidsbegrænsede ansættelseskontrakter eller ansættelsesforhold, der anses for en potentiel kilde til misbrug til skade for arbejdstagerne, idet den fastsætter bestemmelser om minimumsbeskyttelse med henblik på at undgå, at arbejdstagernes situation bliver usikker (jf. dom af 4.7.2006, sag C-212/04, Adeneler m.fl., Sml. I, s. 6057, præmis 63, dommen i sagen Angelidaki m.fl., præmis 73, og dom af 26.1.2012, sag C-586/10, Küçük, , præmis 25).
- 35 Det følger af andet afsnit i præamblen til rammeaftalen, af punkt 6 og 8 i de generelle betragtninger til samme og af Domstolens praksis, at sikkerhed i ansættelsen udgør et hovedelement i beskyttelsen af arbejdstagere, mens det kun er i visse tilfælde, at tidsbegrænsede ansættelseskontrakter opfylder såvel arbejdsgivernes som arbejdstagernes behov (Mangold-dommen, præmis 64, og dommen i sagen Adeneler m.fl., præmis 62).
- 36 Ved rammeaftalens § 5, stk. 1, pålægges medlemsstaterne derfor med henblik på at forhindre misbrug hidrørende fra anvendelsen af flere på hinanden følgende tidsbegrænsede ansættelseskontrakter eller ansættelsesforhold, effektivt og ufravigeligt at vedtage i det mindste en af de foranstaltninger, der opregnes i bestemmelsen, når der ikke er fastsat tilsvarende retsregler i national ret. Der opregnes tre foranstaltninger i stk. 1, litra a)-c), der vedrører henholdsvis objektive omstændigheder, der kan begrunde en fornyelse af sådanne kontrakter eller ansættelsesforhold, den maksimale samlede varighed af flere på hinanden følgende tidsbegrænsede ansættelseskontrakter eller arbejdsforhold, eller antallet af gange, sådanne kontrakter eller ansættelsesforhold kan fornys (jf. dommen i sagen Angelidaki m.fl., præmis 74 og 151, samt kendelse af 1.10.2010, sag C-3/10, Affatato, præmis 43 og 44 og den deri nævnte retspraksis).
- 37 Som det fremgår af denne doms præmis 33 og i modsætning til det af Kommissionen hævdede, kan ændringen af en tidsbegrænset ansættelseskontrakt til en tidsubegrænset ansættelseskontrakt imidlertid ikke anses for at ligge uden for anvendelsesområdet for rammeaftalen (jf. i denne retning dom af 8.9.2011, sag C-177/10, Rosado Santana, Sml. I, s. 7907, præmis 41-44). I den foreliggende sag henhører den nationale lov, der har foranlediget UBO til at ændre sagsøgeren i hovedsagens seneste tidsbegrænsede ansættelseskontrakt til en tidsubegrænset ansættelseskontrakt, nemlig rent faktisk under de forebyggende foranstaltninger, der er opregnet i rammeaftalens § 5, stk. 1, litra b).
- 38 Domstolen har ligeledes adskillige gange fremhævet, at rammeaftalen ikke foreskriver en generel forpligtelse for medlemsstaterne til at fastsætte, at tidsbegrænsede ansættelseskontrakter skal ændres til en tidsubegrænset kontrakt (dommen i sagen Adeneler m.fl., præmis 91).
- 39 Rammeaftalens § 5, stk. 2, overlader det nemlig i princippet til medlemsstaterne at fastsætte betingelserne for, hvornår tidsbegrænsede kontrakter eller ansættelsesforhold skal anses for tidsubegrænsede kontrakter eller ansættelsesforhold (dommen i sagen Adeneler m.fl., præmis 81).
- 40 Det fremgår af ovenstående bemærkninger, at rammeaftalen ikke foreskriver betingelserne for at gøre brug af tidsubegrænsede ansættelseskontrakter.
- 41 Det bemærkes desuden, at rammeaftalen ikke – som det fremgår af 14. betragtning til direktiv 1999/70, af tredje afsnit i præamblen til rammeaftalen, af punkt 7-10 i de generelle betragtninger til rammeaftalen og af rammeaftalens § 1 – har til formål at harmonisere alle nationale retsregler om tidsbegrænsede ansættelseskontrakter, idet den udelukkende ved at fastsætte generelle principper og minimumskrav tilsigter at fastsætte en generel ramme, som skal sikre ligebehandling for personer med tidsbegrænset ansættelse ved, at de beskyttes mod forskelsbehandling, og at forhindre misbrug hidrørende fra anvendelsen af flere på hinanden følgende tidsbegrænsede ansættelseskontrakter eller ansættelsesforhold (jf. i denne retning dom af 13.9.2007, sag C-307/05, Del Cerro Alonso, Sml. I, s. 7109, præmis 26 og 36, og dom af 15.4.2008, sag C-268/06, Impact, Sml. I, s. 2483, præmis 111, samt kendelse af 11.11.2010, sag C-20/10, Vino, præmis 54).

- 42 Ved den foreskrevne forpligtelse til effektivt og ufravigeligt at vedtage mindst én af de foranstaltninger, der opregnes i denne bestemmelse, med henblik på at forhindre misbrug af flere på hinanden følgende tidsbegrænsede kontrakter eller ansættelsesforhold, hvis der ikke i national ret allerede er fastsat tilsvarende foranstaltninger, pålægges medlemsstaterne ved rammeaftalens § 5, stk. 1, et overordnet formål, der består i at forhindre et sådant misbrug, idet de overlades et valg med hensyn til midlerne til at opnå dette formål (Impact-dommen, præmis 70).
- 43 Den skønsmargen, som rammeaftalen har overladt medlemsstaterne, er ganske vist ikke ubegrænset, eftersom den ikke under nogen omstændigheder må skade formålet og den effektive virkning af rammeaftalen (dommen i sagen Adeneler m.fl., præmis 82, og dommen i sagen Angelidaki m.fl., præmis 155).
- 44 Det bemærkes, som den franske regering har gjort gældende i denne forbindelse, at såfremt en medlemsstat tillod, at ændringen af en tidsbegrænset ansættelseskontrakt til en tidsubegrænset ansættelseskontrakt knyttes sammen med væsentlige ændringer af de vigtigste bestemmelser i den tidligere gældende kontrakt, og disse ændringer hovedsageligt er til ugunst for den kontraktansatte, når formålet med og arten af vedkommendes arbejdsopgaver forbliver de samme, vil det ikke kunne udelukkes, at den pågældende ville afholde sig fra at indgå den nye kontrakt, som han tilbydes, og således miste den stabilitet i ansættelsen, som er et væsentligt element i beskyttelsen af arbejdstagerne.
- 45 Det tilkommer imidlertid de kompetente myndigheder i overensstemmelse med lovgivningen, de kollektive overenskomster og/eller national praksis at efterprøve, om de ændringer, der foretages af de vigtigste bestemmelser i den omhandlede ansættelseskontrakt, kan kvalificeres som væsentlige ændringer heraf.
- 46 Henset til de ovenstående betragtninger skal det præjudicielle spørgsmål besvares med, at rammeaftalens § 5 skal fortolkes således, at en medlemsstat, der i sine nationale retsfor skrifter har fastsat, at tidsbegrænsede ansættelseskontrakter skal ændres til en tidsubegrænset ansættelseskontrakt, når de tidsbegrænsede ansættelseskontrakter har nået en vis varighed, ikke er forpligtet til at påbyde, at de vigtigste bestemmelser i den tidligere gældende kontrakt skal videreføres uændret i den tidsubegrænsede ansættelseskontrakt. For ikke at bringe det med direktiv 1999/70 forfulgte formål og den effektive virkning heraf i fare, skal medlemsstaten imidlertid sørge for, at ændringen af de tidsbegrænsede ansættelseskontrakter til en tidsubegrænset ansættelseskontrakt ikke knyttes sammen med væsentlige ændringer af bestemmelserne i den tidligere gældende kontrakt, og disse ændringer hovedsageligt er til ugunst for den pågældende, når formålet med og arten af vedkommendes arbejdsopgaver forbliver de samme.

Sagens omkostninger

- 47 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Sjette Afdeling) for ret:

§ 5 i rammeaftalen vedrørende tidsbegrænset ansættelse, indgået den 18. marts 1999, der er knyttet som bilag til Rådets direktiv 1999/70/EF af 28. juni 1999 om rammeaftalen vedrørende tidsbegrænset ansættelse, der er indgået af EFS, UNICE og CEEP, skal fortolkes således, at en medlemsstat, der i sine nationale retsfor skrifter har fastsat, at tidsbegrænsede ansættelseskontrakter skal konverteres til en tidsubegrænset ansættelseskontrakt, når de tidsbegrænsede ansættelseskontrakter har nået en vis varighed, ikke er forpligtet til at påbyde, at de vigtigste bestemmelser i den tidligere gældende kontrakt skal videreføres uændret i den

tidsubegrænsede ansættelseskontrakt. For ikke at bringe det med direktiv 1999/70 forfulgte formål og den effektive virkning heraf i fare, skal medlemsstaten imidlertid sørge for, at ændringen af de tidsbegrænsede ansættelseskontrakter til en tidsubegrænset ansættelseskontrakt ikke knyttes sammen med væsentlige ændringer af bestemmelserne i den tidligere gældende kontrakt, og disse ændringer hovedsageligt er til ugunst for den pågældende, når formålet med og arten af vedkommendes arbejdsopgaver forbliver de samme.

Underskrifter